

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 15.10.2010
COM(2010) 562 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN**

**privind punerea în aplicare a strategiei comunitare pentru dioxine, furani și bifenili
policlorurați (COM(2001) 593) - Al treilea raport de activitate**

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

privind punerea în aplicare a strategiei comunitare pentru dioxine, furani și bifenili policlorurați (COM(2001) 593) - Al treilea raport de activitate

1. Context

Dioxinele, furanii și bifenilii policlorurați (PCB) reprezintă un grup de substanțe chimice toxice și stabile care afectează sănătatea umană și mediul. Odată eliberați în mediul înconjurător, acești poluanți organici vor persista timp de decenii în soluri, ape și atmosferă, continuând așadar să provoace îngrijorare mult timp după întreruperea eliberărilor. Acești poluanți produc tulburări ale sistemului imunitar, ale sistemului nervos, ale sistemului endocrin și ale funcțiilor de reproducere și se suspectează, de asemenea, că au efect cancerigen. Fetusii și nou-născuții sunt cei mai sensibili la expunerea la aceste substanțe.

Opinia publică, mediul politic și comunitatea științifică sunt extrem de preocupate de efectele negative asupra sănătății umane și asupra mediului provocate de expunerea îndelungată chiar și la cantități foarte mici din aceste substanțe chimice.

S-a obținut o reducere globală a eliberărilor de dioxine, furani și bifenili policlorurați în mediu și a expunerii oamenilor la acestea, în special prin intermediul unui control amplu al surselor de emisii industriale și al unor strategii vizând reducerea prezenței acestor substanțe în produsele alimentare și în hrana pentru animale. Între 1990 și 2007, s-a obținut reducerea cu 80%, în Uniunea Europeană, a emisiilor industriale de dioxine, furani și PCB nou formați¹. Dintre sursele principale de astfel de poluanți, combustia rezidențială contribuie cu 22% din emisiile totale², în timp ce restul emisiilor provine dintr-o varietate de surse industriale și neindustriale. Este necesară o mai bună analiză a surselor locale pentru a obține reduceri mai importante și se pare că măsurile regionale și/sau naționale sunt mai eficiente în privința atingerii acestui obiectiv.

Întrucât consumul alimentar este principala cale de expunere umană, este important să se reducă nivelurile acestor substanțe în întregul lanț alimentar, pentru a limita absorbția în organismul uman. Dioxinele emise în aer se pot depune, de exemplu, pe sol, pe plante sau în apă, de unde pot fi absorbite și acumulate de animale și pești prin hrană, pătrunzând astfel în lanțul alimentar. Prin urmare, trebuie luate măsuri pentru a reduce expunerea la dioxine, furani și PCB, atât în mediu, cât și în produsele alimentare și în hrana pentru animale.

Pentru a face față problemelor de sănătate și de mediu cauzate de acești poluanți, Comisia a adoptat în 2001 o Comunicare către Consiliu, Parlamentul European și Comitetul Economic și Social European privind strategia comunitară privind dioxinele, furanii și bifenilii policlorurați (PCB)³ (denumită în continuare „Strategia privind dioxinele”). Strategia privind dioxinele are două părți: una dintre acestea se referă la acțiuni de reducere a prezenței dioxinelor, furanilor și bifenililor policlorurați, iar cealaltă parte se referă la acțiunile de

¹ Raportare către EMEP în temeiul Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi.

² <http://ec.europa.eu/environment/dioxin/pdf/brochure09.pdf>

³ COM(2001) 593 final, 24 octombrie 2001.

reducere a prezenței acestor substanțe în produsele alimentare și în hrana pentru animale. Consiliul Mediu a aprobat Strategia Comisiei privind dioxinele în ansamblul său și a adresat Comisiei solicitarea de a-i prezenta rapoarte privind punerea sa în aplicare. La 13 aprilie 2004⁴, Comisia a prezentat un prim raport de progres vizând perioada 2002-2003, urmat de un al doilea raport vizând perioada 2004-2006, prezentat de Comisie la 10 aprilie 2007⁵. Prezenta comunicare reprezintă cel de-al treilea raport de activitate, care rezumă măsurile luate de Comisie în perioada 2007-2009 în sectoarele respective.

2. Măsuri de reducere a prezenței dioxinelor și bifenililor policlorurați în mediu

2.1. Punerea în aplicare a acordurilor multilaterale în materie de mediu și contribuția la acestea

Regulamentul (CE) 850/2004⁶ privind poluanții organici persistenți (denumit în continuare „regulamentul”) a fost adoptat în aprilie 2004, pentru a implementa, în Uniunea Europeană, Convenția de la Stockholm (denumită în continuare „convenția”) și Protocolul din 1998 privind poluanții organici persistenți (POP) din cadrul Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (denumit în continuare „protocolul POP”). Regulamentul conține dispoziții privind producția, introducerea pe piață și utilizarea de substanțe chimice, gestionarea stocurilor și a deșeurilor și măsuri pentru reducerea emisiilor neintenționate de POP. Mai mult, statele membre trebuie să elaboreze inventare ale emisiilor de poluanți organici persistenți produși în mod neintenționat, planuri naționale de implementare (PNI), precum și mecanisme de monitorizare și de schimb de informații.

Protocolul POP a fost modificat cu ocazia celei de-a 27 reuniuni a Comitetului executiv al Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (CLRTAP) din decembrie 2008. Printre modificările introduse se numără suplimentarea cerințelor privind reducerea dioxinelor, a furanilor și a bifenililor policlorurați prin stabilirea unor valori-limită de emisie, de exemplu pentru incineratoarele de deșeuri, atelierele de sinterizare și instalațiile de reprocessare a fierului vechi. Trebuie remarcat faptul că aceste modificări sunt în mare parte acoperite de legislația UE existentă. Se așteaptă așadar ca efectele pozitive ale acestor modificări să provină în principal de la părți din afara UE, ratificarea lor fiind prin urmare crucială pentru a putea beneficia de reduceri suplimentare în regiunea CEE-ONU.

Articolul 12 din regulament impune statelor membre prezentarea de rapoarte anuale cu privire la producția și utilizarea efectivă a POP, precum și prezentarea de rapoarte trienale privind punerea în aplicare a altor dispoziții ale regulamentului. Comisia trebuie să compileze rapoartele și să le coreleze, sub forma unui raport de sinteză, cu informațiile disponibile furnizate de EPER⁷, E-PRTR⁸ și de Inventarul de emisii al EMEP⁹. Primul raport de sinteză a

⁴ COM(2001) 240 final.

⁵ COM(2007) 396 final.

⁶ JO L 229, 29.6.2004, p. 5.

⁷ EPER (*European Pollutant Emission Register* - Registrul European al emisiilor de poluanți), creat prin Decizia 2000/479/CE a Comisiei.

⁸ E-PRTR (*European Pollutant Release and Transfer Register* - Registrul European al emisiilor și transferului de poluanți), creat prin Regulamentul (CE) 166/2006.

⁹ EMEP (*Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutants in Europe* - Programul concertat de supraveghere și de evaluare a transportului pe distanțe lungi al poluanților atmosferici în Europa).

fost finalizat de un contractant în numele Comisiei în anul 2009¹⁰, pe baza rapoartelor triennale pentru perioada 2004–2006 și a rapoartelor anuale pentru perioada 2006–2008. Rezumatul raportului de sinteză și o discuție pe tema progreselor obținute în ceea ce privește punerea în aplicare până în 2009 a Planului comunitar de implementare (CIP)¹¹ fac parte dintr-un raport recent al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu¹². Principalele concluzii ale raportului sunt următoarele:

- Dispozițiile regulamentului sunt în mare parte îndeplinite în ceea ce privește poluanții organici persistenți produși în mod intenționat. Producerea, introducerea pe piață și utilizarea au fost eliminate treptat și au fost elaborate inventare ale stocurilor.
- Elaborarea planurilor naționale de implementare (PNI) în temeiul cerințelor convenției și stabilirea planurilor naționale de acțiune (PNA) aferente privind măsurile de identificare, caracterizare și minimizare a emisiilor totale de poluanți organici persistenți produși în mod neintenționat fie nu s-au încheiat încă, fie, într-un număr de state membre, nici nu au debutat. Doar 19 state membre au elaborat planurile naționale de implementare și planurile naționale de acțiune aferente și le-au prezentat secretariatului convenției.
- Totodată, majoritatea statelor membre au pus în aplicare monitorizarea ecologică a PCDD/F și PCB. Cu toate acestea, nu există o bază de date la nivelul UE care să permită examinarea evoluției în timp din mediul înconjurător și nici informațiile furnizate de statele membre nu sunt suficiente pentru a evalua eficiența politicii la nivelul UE. Este necesar să se alcătuiască o compilație mai cuprinzătoare și mai detaliată de date comparabile rezultate din activitatea de monitorizare la nivelul UE și să se creeze un sistem comun de informații.

Comisia a oferit sprijin financiar secretariatului Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți în vederea elaborării „Îndrumarului standardizat pentru identificarea și cuantificarea emisiilor de dioxine și furani” (*Standardized Toolkit for Identification and Quantification of Dioxin and Furan Releases* – „îndrumar”). Acest îndrumar permite identificarea surselor de poluanți organici persistenți eliberați în mod neintenționat (PCDD/F, PCB și hexaclorbenzen) și cuantificarea acestor emisii.

În temeiul Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (*Convention on Long-range Transboundary Air Pollution* – CLRTAP), este în curs de desfășurare o nouă evaluare majoră vizând cuantificarea importanței transportului intercontinental și pe distanțe lungi al poluanților organici persistenți, inclusiv al dioxinelor, furanilor și bifenililor policlorurați. Aceste eforturi se desfășoară sub conducerea comună a UE (Comisia Europeană) și a SUA (Agenția de Protecție a Mediului a Statelor Unite), reunite în cadrul Grupului operativ privind transportul hemisferic al poluanților atmosferici (*Task Force on Hemispheric Transport of Air Pollution*). Evaluarea din 2010 are drept scop furnizarea unei baze științifice solide pentru eventualele politici viitoare vizând acest grup de poluanți globali, atât în cadrul CLRTAP și UNEP (Programul Organizației Națiunilor Unite

¹⁰ http://ec.europa.eu/environment/pops/index_en.htm. Contractantul care a elaborat raportul este responsabil pentru conținutul acestuia.

¹¹ SEC(2007) 341.

¹² COM(2010)514: Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu referitor la aplicarea Regulamentului (CE) nr. 850/2004 privind poluanții organici persistenți în conformitate cu articolul 12 alineatul (6) din regulamentul respectiv.

pentru Mediu), cât și la nivel național. Grupul operativ a concluzionat că transportul intercontinental este redus dar semnificativ, și că, în regiuni virgine, precum Arctica, contaminarea cu POP se datorează în totalitate poluanților provenind din afara acestei regiuni.

2.2. Evoluții în politica de mediu a UE referitoare la emisiile de dioxine, furani și bifenili policlorurați

Emisii industriale

În ceea ce privește *emisiile industriale*, Comisia a prezentat în decembrie 2007 o propunere de directivă privind emisiile industriale (*Industrial Emissions Directive* - IED)¹³ care integrează Directiva 2008/1/CE privind prevenirea și controlul integrat al poluării¹⁴ și alte șase directive sectoriale privind emisiile industriale într-un singur instrument legislativ, clar și coerent. Intrarea în vigoare a IED este prognozată pentru sfârșitul anului 2010, iar punerea sa în aplicare de către statele membre este prevăzută a avea loc începând cu sfârșitul anului 2012. Acest text legislativ revizuit va aduce beneficii semnificative mediului și sănătății umane prin reducerea emisiilor industriale, inclusiv a emisiilor de dioxine în UE. Acest lucru se va realiza în special printr-o aplicare îmbunătățită a celor mai bune tehnici disponibile (*Best Available Techniques* – BAT) în materie de prevenire și control al emisiilor. Condițiile de acordare a permiselor pentru instalațiile industriale vor trebui să se bazeze pe concluziile BAT, care se vor regăsi în documentele de referință BAT (BREF) și care vor fi adoptate de Comisie de comun acord cu statele membre.

Activitatea de identificare și actualizare a celor mai bune tehnici disponibile în cazul activităților industriale vizate de Directiva IPPC a continuat. În cadrul procesului de revizuire a documentelor de referință BAT (BREF) în vederea actualizării acestora cu cele mai recente informații privind BAT, s-a pus un accent special pe acoperirea cuprinzătoare a tehnicilor de prevenire și control al emisiilor de POP. În special, în urma schimbului de informații necesar revizuirii BREF pentru sectoare precum industria metalurgică și siderurgică, industria cimentului, varului, oxidului de magneziu și a metalelor neferoase, s-au obținut numeroase informații noi referitoare la prevenirea și controlul emisiilor de POP, mai ales PCDD/F, în mediu. Acest fapt a contribuit la formularea unor concluzii noi sau actualizate în materie de BAT, ambele vizând să promoveze îmbunătățirea procedurilor și stabilirea, pe baza BAT, a unor niveluri mai stricte de emisii pentru aceste substanțe poluante.

Ca urmare a unei politici reușite de reducere a emisiilor industriale, contribuția relativă a *surselor domestice la emisiile totale de dioxine* a crescut în decursul ultimelor decenii. Comisia a pus bazele unui schimb de informații¹⁵ destinat să sprijine eforturile statelor membre de a reduce emisiile de dioxine și să garanteze partajarea cunoștințelor și generalizarea sensibilizării în acest sens în întreaga UE.

Emisii în apă

Conform dispozițiilor articolului 16 alineatul (4) din Directiva-cadru privind apa (Directiva 2000/60/CE), Comisia revizuieste în prezent lista substanțelor prioritare din anexa X la directiva respectivă, adică lista substanțelor care prezintă un risc semnificativ pentru mediul

¹³ COM(2007) 844 final.

¹⁴ JO L24, 29.1.2008, p. 8.

¹⁵ <http://ec.europa.eu/environment/dioxin/pdf/report09.pdf>,
<http://ec.europa.eu/environment/dioxin/pdf/brochure09.pdf>

acvatic și prin intermediul acestuia. Aceste substanțe ar trebui să facă obiectul unor măsuri destinate reducerii progresive și, în cazul substanțelor prioritare periculoase, încetării sau eliminării progresive a emisiilor. Articolul 8 din Directiva 2008/105/CE privind standardele de calitate a mediului în domeniul politicii privind apa necesită o revizuire pentru a ține seama, printre altele, de substanțele stabilite în anexa III aferentă. Printre aceste substanțe se numără dioxinele și bifenilii policlorurați, care fac așadar obiectul unei examinări în vederea includerii în lista substanțelor prioritare care urmează să fie propusă de Comisie la începutul anului 2011.

Emisii în sol

Dioxinele, furanii și bifenilii policlorurați din sol pot ajunge în produsele alimentare și în hrana pentru animale și pot contamina apele. Actualmente, nu există nicio dispoziție în legislația UE care să prevadă identificarea siturilor contaminate cu aceste substanțe.

În conformitate cu Cel de-al șaselea program de acțiune în materie de mediu, Comisia a adoptat în 2006 Strategia tematică pentru protecția solului, inclusiv o propunere de directivă-cadru privind solul. Propunerea vizează, printre altele, identificarea siturilor de pe teritoriul UE contaminate cu substanțele periculoase în cauză, inclusiv dioxine, furani și bifenili policlorurați, în conformitate cu o procedură etapizată. După identificarea siturilor contaminate, statele membre trebuie să se asigure că acestea sunt remediate conform unei strategii de remediere stabilite la nivel național. Această propunere este în prezent blocată la nivelul procedurii legislative. În absența unei astfel de directive, nu va exista nicio obligație la nivelul UE de identificare și remediere a siturilor contaminate cu substanțe periculoase, inclusiv dioxine, furani și bifenili policlorurați.

Eliminarea bifenililor policlorurați și a terfenililor policlorurați (PCB și PCT)

În temeiul Directivei 96/59/CE¹⁶ privind eliminarea bifenililor policlorurați și a terfenililor policlorurați, statele membre își continuă eforturile de eliminare a bifenililor policlorurați și a echipamentelor contaminate cu aceștia. După expirarea termenului limită, Comisia va verifica punerea în aplicare a acestei dispoziții și va redacta un raport.

3. Măsuri de reducere a prezenței dioxinelor și bifenililor policlorurați în produsele alimentare și în hrana pentru animale

3.1. Abordare integrată a legislației privind produsele alimentare și hrana pentru animale, în vederea reducerii contaminării lanțului alimentar cu dioxine, furani și PCB

Legislația prin care se stabilește nivelul maxim și nivelul de intervenție pentru dioxine și furani în produsele alimentare și în hrana pentru animale este în vigoare din 2002, iar pentru dioxine, furani și bifenili policlorurați asemănători dioxinelor din 2006¹⁷.

¹⁶ JO L 243, 24.9.1996, p. 31.

¹⁷ Pentru hrana pentru animale: Directiva 2002/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind substanțele nedorite din furaje, modificat prin Directiva 2006/13/CE a Comisiei din 3 februarie 2006 privind dioxinele și PCB de tipul dioxinelor (JO L 32, 4.2.2006, p. 44).

Pentru produsele alimentare: Regulamentul (CE) nr. 1881/2006 al Comisiei din 19 decembrie 2006 de stabilire a nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare (JO L 364, 20.12.2006, p. 5) și Recomandarea 2006/88/CE a Comisiei din 6 februarie 2006 privind reducerea prezenței dioxinelor, a furanilor și a PCB în alimente și în hrana pentru animale (JO L 42, 14.2.2006, p. 26).

Nivelurile maxime și nivelurile de intervenție actuale se calculează pe baza factorilor de echivalență toxică (TEF) stabiliți de OMS în 1998. Ca urmare a revizuirii de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS), în 2005, a factorilor de echivalență toxică (TEF) pentru dioxine și bifenili policlorurați (PCB) asemănători dioxinelor, nivelurile maxime existente pentru dioxine și PCB asemănători dioxinelor din produsele alimentare și hrana pentru animale fac obiectul unei reexaminări începând cu 2007. În cadrul acestei reexaminări, trebuie să se țină seama nu doar de modificările induse de utilizarea unor noi valori TEF, ci și de noile cunoștințe legate de prezența dioxinelor, furanilor și PCB asemănători dioxinelor în produsele alimentare și în hrana pentru animale, precum și de reducere a prezenței acestor substanțe în produsele alimentare și în hrana pentru animale.

În scopul acestei reexaminări, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) a compilat toate datele în materie de prezență în raportul intitulat *Results of the monitoring of dioxin levels in food and feed* (Rezultatele monitorizării nivelurilor de dioxine din produsele alimentare și din hrana pentru animale)¹⁸. Acest raport conține date calculate pe baza noilor valori TEF din 2005, comparate cu nivelurile obținute pe baza valorilor TEF din 1998 utilizate în prezent. Datele incluse în acest raport stau la baza discuției cu experți ai statelor membre în cadrul Comitetului de experți *Persistent Organic Pollutants (POPs) in Food* (Poluanții organici persistenți (POP) în produsele alimentare), care este un grup de lucru al Comitetului permanent privind lanțul alimentar și sănătatea animală, secțiunea „Siguranța toxicologică a lanțului alimentar”. Se așteaptă ca discuțiile asupra noilor niveluri maxime și de intervenție să se încheie la sfârșitul anului 2010.

Cu toate acestea, s-a constatat imposibilitatea de a realiza o analiză corectă a tendințelor pe baza datelor disponibile, recomandându-se testarea continuă și aleatorie a unui număr suficient de probe din fiecare categorie de produse alimentare și hrană pentru animale de pe întreg teritoriul Uniunii Europene pentru a garanta evaluări corecte ale prezenței dioxinelor și bifenililor policlorurați asemănători dioxinelor și pentru a efectua o examinare fiabilă a expunerii.

Comisia și EFSA au luat deja o serie de măsuri pentru îmbunătățirea procesului de colectare și raportare a datelor, iar EFSA a elaborat un format comun de raportare a datelor privind dioxinele și bifenilii policlorurați¹⁹.

În ceea ce privește PCB care nu sunt de tipul dioxinei (*non dioxin-like PCBs* – NDL-PCB), Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară a realizat o evaluare a riscurilor pentru sănătatea publică și animală legate de prezența acestor substanțe în produsele alimentare și în hrana pentru animale²⁰. Ca urmare a diferitelor surse de contaminare, a provenienței variate a materiilor prime pentru produsele alimentare și hrana pentru animale, precum și ca urmare a diversității metodelor și circumstanțelor de producție, sunt detectate doar ocazional legături precise între prezența NDL-PCB și cea a dioxinelor și a PCB asemănători dioxinelor (*dioxin-like PCBs* - DL-PCB), acestea fiind specifice cazurilor de contaminare bine definite sau zonelor delimitate geografic.

¹⁸ Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară; *Results of the monitoring of dioxin levels in food and feed*

(„Rezultatele monitorizării nivelurilor de dioxine din produsele alimentare și din hrana pentru animale”). EFSA Journal 2010; 8(3):1385 [35 pp.]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1385. Disponibil online la adresa: <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/1385.pdf>

¹⁹ <http://www.efsa.europa.eu/en/datexdata/docs/ReportingFormatDioxinPCBs.xls>

²⁰ <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/284.pdf>

De obicei, produsele alimentare și hrana pentru animale care conțin niveluri ridicate de NDL-PCB vor conține și niveluri ridicate de DL-PCB și de dioxine și furani. În aceste condiții, măsurile existente de gestionare a riscurilor menite să reducă prezența DL-PCB și a dioxinelor și furanilor din produsele alimentare și din hrana pentru animale vor proteja probabil și animalele și consumatorii de o expunere ridicată la NDL-PCB.

Cu toate acestea, în anumite situații, cum ar fi contaminarea cu amestecuri de PCB cu conținut scăzut de clor, în cazul cărora nivelurile de NDL-PCB ar putea fi ridicate, însă nivelurile de dioxine, furani și PCB asemănători dioxinei ar putea fi scăzute, măsurile de reducere a prezenței dioxinelor, furanilor și PCB asemănători dioxinei nu vor garanta protecția populației împotriva alimentelor cu niveluri ridicate de NDL-PCB.

Prin urmare, EFSA a recomandat depunerea de eforturi susținute de reducere a nivelurilor de NDL-PCB din produsele alimentare și din hrana pentru animale.

Ținând seama de concluziile acestei analize a riscurilor, au fost inițiate dezbateri privind oportunitatea reglementării conținutului de PCB care nu sunt de tipul dioxinei din produsele alimentare și din hrana pentru animale. Împreună cu experții din statele membre, s-a căzut de acord ca nivelurile maxime de NDL-PCB să se stabilească pe baza sumei a 6 NDL-PCB având funcția de indicatori (PCB 28, 52, 101, 138, 153 și 180) și să se țină cont de datele recente în materie de prezență. EFSA a colectat și compilat datele existente în materie de prezență referitoare la prezența NDL-PCB în produsele alimentare și în hrana pentru animale. Se așteaptă ca discuțiile asupra nivelurilor maxime pentru NDL-PCB din produsele alimentare și hrana pentru animale să se încheie la sfârșitul anului 2010.

3.2. Gestionarea unui incident major de contaminare cu dioxine și bifenili policlorurați

Cu ocazia unei monitorizări de rutină a lanțului alimentar vizând o serie de contaminanți desfășurate de autoritățile irlandeze în decembrie 2008, s-au constatat niveluri ridicate de bifenili policlorurați (PCB) în carnea de porc provenind din Irlanda. Întrucât nivelurile ridicate de PCB pot indica o contaminare cu dioxine la un nivel inacceptabil, au fost inițiate imediat noi investigații pentru a determina conținutul de dioxine și pentru a identifica sursa posibilă a contaminării. Rezultatele analitice au confirmat prezența unor niveluri foarte ridicate de dioxine în carnea de porc.

Utilizarea de firimituri de pâine contaminate obținute din deșeurile de panificație a fost identificată ca fiind sursa acestei contaminări. Contaminarea a fost cauzată de procesul de încălzire directă, în cursul căruia gazele de ardere intră în contact direct cu materia primă destinată uscării. Aparent, combustibilul utilizat a fost contaminat cu ulei de transformator cu conținut de PCB, care, după ardere, produce niveluri ridicate de dioxine în gazele de combustie depuse pe materia primă destinată uscării.

Statelor membre li s-a solicitat să stabilească, pe baza instrumentelor legislative existente, un sistem de monitorizare vigilentă destinat întreprinderilor din sectorul produselor alimentare și al hranei pentru animale care utilizează procesul de încălzire directă și să supună acest sistem unor controale adecvate.

4. Activități de cercetare

Pentru a elimina unele lacune de cunoaștere existente, câteva proiecte de cercetare finanțate în cadrul celui de-al șaselea și al celui de-al șaptelea Program-cadru de cercetare au avut ca temă dioxinele, furanii și bifenili policlorurați, axându-se pe aspecte precum expunerea,

biomonitorizarea și efectele asupra sănătății și îmbunătățind evaluarea toxicologică a dioxinelor. Aceste substanțe au făcut, de asemenea, obiectul cercetărilor întreprinse de Centrul Comun de Cercetare în următoarele domenii:

- Generarea de factori de emisie pentru PCDD/F ca sprijin pentru monitorizarea implementării Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți.
- Evaluarea conținutului de dioxine al grăsimii din lapte ca indicator adecvat pentru monitorizarea integrată a mediului sau a expunerii.
- Nivelurile de PCDD/F și PCB din sol ca funcție a practicilor de utilizare a terenurilor.
- Analiza poluanților specifici bazinelor fluviale în sprijinul Directivei-cadru privind apa (DCA) – Dioxine și furani în fluviile Elba, Dunăre și în afluenții lor.
- Identificarea surselor care generează niveluri ridicate de PCDD/F în aerul înconjurător din noile state membre. Sprijin pentru aderare.
- Starea PCDD/F și a altor POP la nivelul interfeței aer/apă.
- Monitorizarea nivelurilor de PCDD/F și alte POP din atmosfera continentală și maritimă.

5. Concluzii

Obiectivul global al Strategiei privind dioxinele, care constă în elaborarea unei abordări integrate menite să reducă prezența dioxinelor, furanilor și PCB în mediu, precum și în produsele alimentare și în hrana pentru animale, a fost îndeplinit în mare măsură datorită reducerii emisiilor industriale de acești poluanți cu aproximativ 80% în ultimele două decenii. Se așteaptă ca introducerea unei legislații revizuite de reglementare a emisiilor industriale să reducă și mai mult aceste emisii.

Celelalte surse de dioxine, furani și bifenili policlorurați sunt repartizate într-o gamă relativ largă între sursele aferente micii industrii și sursele neindustriale și par să fie abordate cu mai mare eficiență de măsurile naționale/regionale și locale.

Domeniile în care persistă necesitatea de a efectua analize suplimentare se axează pe o mai bună înțelegere a prezenței dioxinelor în produsele alimentare și în hrana pentru animale, precum și a emisiilor secundare din solurile și apele unor situri contaminate.